I. AKMENS IR BRONZOS AMŽIŲ PAMINKLAI

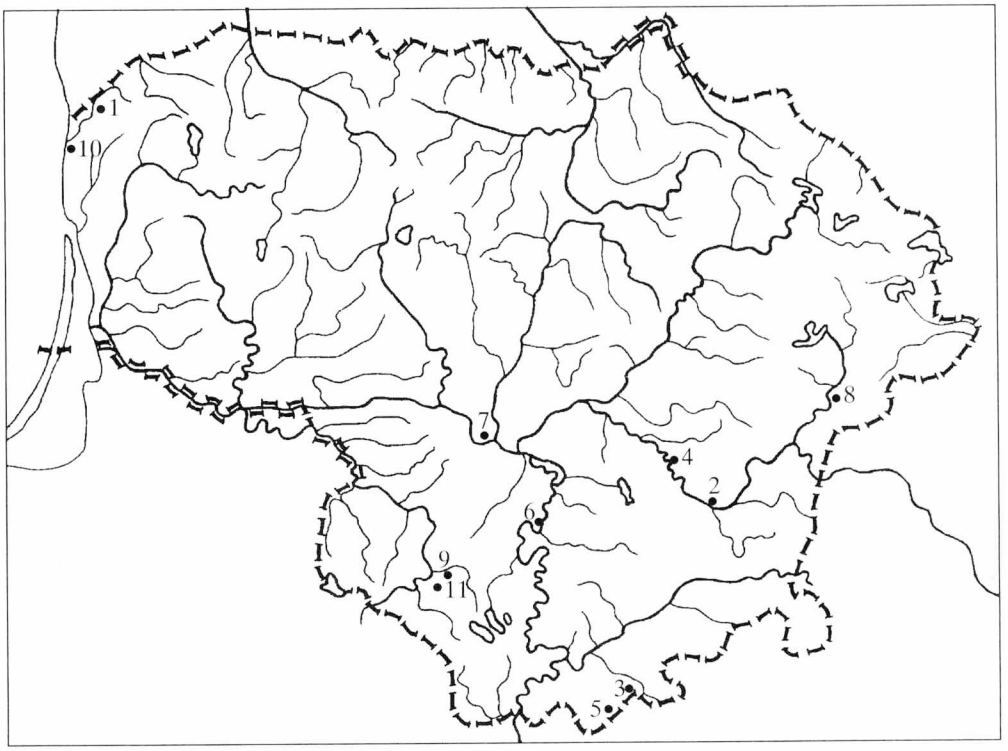

1 pav. Akmens ir bronzos amžių paminklai:
Fig. 1. Monuments of Stone and Bronze Ages:

1 – Benaičiai, 2 – Gudeliai (žr. III), 3 – Karaviškės, 4 – Kernavė (žr. II), 5 – Paramėlis, 6 – Pociūnai, 7 – Raudondvaris, 8 – Sudota (žr. III), 9 – Sūsia, 10 – Šventoji, 11 – Turlojiškė.

SŪSIOS DURPYNO ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRINĖJIMAI

Džiugas BRAZAITIS, Algirdas GIRININKAS, Algimantas MERKEVIČIUS

2003 m. vykdyti žvalgomieji archeologiniai tyrimai numatomoje eksploatuoti Sūsios durpyno (Kalvarijos r.) Š dalyje, apie 39,9 ha dydžio teritorijoje. Nemažas tiriamos teritorijos dalies paviršius lygus. Kitose dalyse: centrinėje, Š ir PR yra kelios nedidelės neaukštos kalvelės. Beveik visa tiriama teritorija uždurpėjusi, išskyrus minėtas neaukštas kalveles.

Žvalgomųjų tyrimų tikslas buvo išsiaiškinti, ar numatomoje eksploatuoti teritorijoje nėra archeologinių objektų. Įvairiose tiriamos teritorijos dalyse ir žemose uždurpėjusiose pievose bei kalvelėse buvo tiriama nedideliais, 2x1 m dydžio šurfais. Daugiausia buvo tiriamos įvairios kalvelės vietos, nuo jų viršūnių iki papėdės. Taip pat buvo tikrinamos ir lygios uždurpėjusios pievos.

Iš viso buvo ištirti 73 šurfai, bendras 148 m^2 plotas.

Archeologinių titnago radinių aptikta tik dviejuose šurfuose 13 ir 33, ištirtuose neaukštose kalvelėse centrinėje ir PR tiriamos teritorijos dalyse.

Šurfe 13, prie R sienelės, armens apačioje, rasta keliolika, daugiausia smulkių žiestos keramikos šukelių, datuojamų XIX a.–XX a pradžia. Šurfe taip pat rasta nedidelė stiklo šukė, pasidengusi patina. Prie V sienelės, armens apačioje, rasti 8 titnaginiai radiniai, iš kurių 7 – nuoskalos ar jų dalys, o viena – retušuota nuoskala – galėjusi būti naudojama kaip perforatorius.

Šurfe 33, apie 0,3 m gylyje, rasti 9 titnaginiai radiniai: 6 titnago nuoskalos ar jų dalys, titnago skeveldra, retušuota dirbinio dalis ir titnago skaldytinio likutis.

Minėtose kalvelėse, atrodo, buvo atrastos titnago skaldymo vietos. Rasti titnaginiai radiniai datuojami neolito ar žalvario amžiaus laikotarpiu.

Keletas titnaginių radinių rasta atsitiktinai, žvalgant tiriamos teritorijos aplinką Pagrandų, Pabalinės ir Išlandžių k. laukuose.

SURVEY EXPLORATIONS IN SŪSIA PEATBOG

In 2003 in the northern part of the Sūsia peatbog (Kalvarija district) in the area of 39.9 ha in the location of the planned peatbog, 73 test pits were investigated of the total area of 148 m^2. On two small hills in the central and south-eastern part of the territory in the test pits flint artefacts mostly flakes or their fragments dated to the Neolithic period or the Bronze Age were found.